

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ
УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ В ПЕРЕЯСЛАВІ
ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ
БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КЗВО «ВІННИЦЬКА АКАДЕМІЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
КЗ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»
КЗ «ЖИТОМИРСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ» ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
РІВНЕНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

II Всеукраїнської науково-практичної конференції

Використання технологій менеджменту якості в управлінні закладами освіти

м. Тернопіль
2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЯКОСТІ ОСВІТИ У
ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ
УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ В ПЕРЕЯСЛАВІ
ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ
БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КЗВО «ВІННИЦЬКА АКАДЕМІЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
КЗ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»
КЗ «ЖИТОМИРСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ» ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
РІВНЕНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

II Всеукраїнської науково-практичної конференції

Використання технологій
менеджменту якості в управлінні
зкладами освіти

м. Тернопіль
2023

УДК 37.07:005.6:005.745

В 43

В 43 Використання технологій менеджменту якості в управлінні закладами освіти: збірник матеріалів ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Тернопіль, Україна, 17 листопада 2023 року) / Редколегія: І. М. Вітенко, Р. С. Брик, Н. Р. Бабовал, О. В. Городецька, Т. Г. Дідух. Тернопіль, 2023. 224 с.

У збірнику зібрано тези доповідей та статті учасників ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції «Використання технологій менеджменту якості в управлінні закладами освіти», яку проведено на базі Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти 17 листопада 2023 року.

Матеріали можуть бути корисними як для науковців та практиків у їхній роботі, так і для студентів.

Усі матеріали збірника подано в редакції авторів. Відповідальність за достовірність змісту несуть автори.

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол № 9 від 30.11.2023 року).

Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти, 2023

Рик Микола Сергійович, старший викладач кафедри філософії і соціальної антропології імені професора І. П. Стогнія Університету Григорія Сковороди в Переяславі, кандидат філософських наук.

Рик Сергій Миколайович, завідувач кафедри філософії і соціальної антропології імені професора І. П. Стогнія Університету Григорія Сковороди в Переяславі, кандидат філософських наук, доцент.

Рисан Максим, здобувач 1 курсу магістратури спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, освітньо-професійна програма «Управління закладами освіти» Західноукраїнського національного університету.

Рогоза Валентин Володимирович, завідувач відділу STEM-освіти Інституту педагогіки НАПН України, кандидат педагогічних наук.

Сіткар Віктор Ілліч, доцент кафедри педагогіки і психології та інклюзивної освіти Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат психологічних наук, доцент.

Сіткар Степан Вікторович, викладач кафедри машинознавства та транспорту ТНПУ імені В. Гнатюка, кандидат педагогічних наук.

Сотнічук Інна Анатоліївна, вчитель української мови та літератури середньої загальноосвітньої школи № 96 Дніпровської міської ради.

Софілканич Ігор Вадимович, здобувач 2 курсу магістратури спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, освітньо-професійна програма «Управління закладами освіти» Західноукраїнського національного університету.

Стрийвус Наталія Богданівна, методист, в.о. завідувача відділу організаційно-методичної та інформаційно-видавничої діяльності Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти.

Стрілецька Софія Володимирівна, здобувачка 2 курсу магістратури спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, освітньо-професійна програма «Управління закладами освіти» Західноукраїнського національного університету.

Темченко Ольга Василівна, доцент кафедри наукових основ управління Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент.

Харченко Лариса Миколаївна, доцент кафедри філософії і соціальної антропології імені професора І. П. Стогнія Університету Григорія Сковороди в Переяславі, кандидат філософських наук, доцент.

Унгурян Ірина Корнеліївна, завідувач кафедри педагогіки, психології та теорії управління освітою КЗ «Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області», кандидат педагогічних наук.

УДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Відомий спеціаліст у сфері управління Ф. Котлер визначає конкурентоспроможність підприємства як його здатність витримувати конкуренцію на ринку, де наявні аналогічні продукти інших підприємств.

В економічній сфері конкурентоспроможність підприємства нерозривно пов'язують з управлінням якістю. Вважається, що конкурентоспроможність є функцією якості продукції й ціни. Отже, щоб отримати бажаний прибуток управління підприємством має розуміти, як визначати ціну продукції відповідно до якості, використовуючи для цього різні підходи. А оскільки прибуток визначається, як різниця між ціною і витратами виробництва, то конкурентоспроможність залежить від якості, ціни, обслуговування та часу.

Положення щодо конкурентоспроможності закладу освіти слід розглядати через призму загальної економічної теорії розвитку організації, бо категорія «конкурентоспроможність» є економічною.

Увага науковців до теоретичних аспектів конкурентоспроможності підприємства є досить пристальною. Теоретико-методологічні питання конкурентоспроможності розкрито в наукових доробках А. Бранденбургера, Дж. Брекера, П. Друкера, А. Загороднього, Ф. Котлера, В. Моїсеєва, Дж. Мура, М. Портера, Д. Поланда, А. Сміта, Й. Шумпетера та інших.

Управління закладами освіти в умовах конкуренції досліджене такими науковцями, як: В. Бондар, Г. Дмитренко, Г. Єльнікова, А. Єрмола, О. Мармаза, В. Маслов, В. Пікельна, В. Олійник, О. Попова, З. Рябова, О. Савченко, Є. Хриков та іншими. Вони доводять, що заклад освіти є відкритою динамічною соціально-педагогічною системою, яка постійно розвивається і перебуває у взаємодії із зовнішнім середовищем.

Конкурентоспроможність закладу освіти, на думку науковців, значною мірою залежить від управління якістю його діяльності.

У роботах І. Булаха, В. Гуменюк, Т. Лукіної, В. Лунячека, О. Ляшенка, О. Овчарук, О. Темченко та інших дослідників розкрито проблеми якості освіти та якості діяльності закладу освіти за різними підходами. О. Овчарук, зокрема, констатує факт наявності гострої дискусії щодо того, яку освіту, який освітній процес, яку освітню діяльність вважати якісними? [2].

Нормативно категорії «якість освіти» та «якість освітньої діяльності» визначено в Законі України «Про освіту». Першу, як «відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом освіти та/або договором про надання освітніх послуг», а другу, як «рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає вимогам, встановленим законодавством та/або договором про надання освітніх послуг» [1].

Таке розмежування понять вимагає визначення складових якості змісту

освіти і якості освітньої діяльності, пам'ятаючи, що в сфері освіти реалізується сукупний ефект, за якого зміни в організації освітнього процесу, змісті освіти відображаються на її результатах.

Ідея підвищення якості освітніх послуг зумовлена необхідністю забезпечення конкурентоспроможності держави в умовах економічної глобалізації.

Управління ж якістю освіти слід спрямовувати на забезпечення умов для якісної освіти та якості освітньої діяльності через:

- оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти;
- педагогічну та управлінську діяльність з чітко визначеними критеріями, правилами й процедурам;
- ресурсне забезпечення освітнього процесу;
- розроблення інформаційної системи управління закладом освіти;
- створення інклюзивного середовища.

Без управління якістю досягти конкурентоспроможності високого рівня практично неможливо.

Тому управління якістю і конкурентоспроможність треба розглядати у їх взаємозв'язку, щоб задовольнити потреби клієнтів раніше за конкурентів.

Досягти високого рівня конкурентоспроможності можна лише тоді, коли в процесі управління якістю враховуються основні складові структури управління, а саме:

- сукупність зовнішніх і внутрішніх взаємостосунків з усіма зацікавленими сторонами (споживачі, власники, персонал організації, інвестори, суспільство в цілому);
- власне управління якістю (в найпростішому вигляді – реалізація циклу Е. Демінга);
- сукупність етапів життєвого циклу продукції (освітньої послуги).

Ринок освітніх послуг диктує умови закладам освіти, звертаючи увагу на гнучкість їхньої взаємодії зі споживачами, задоволеність результатом та тривалість надання освітньої послуги.

Таким чином, створення системи забезпечення якості освіти необхідно кожному освітньому закладу для:

- підвищення ефективності освітнього процесу в досягненні вимог, що пред'являються державними освітніми стандартами;
- розвитку творчої та діяльної атмосфери, активізації професійної діяльності працівників;
- поліпшення в цілому системи управління;
- оптимізації фінансового, ресурсного та кадрового забезпечення освітнього процесу;
- створення сучасних безпечних умов освітньої діяльності;
- забезпечення широкої участі громадськості в управлінні.
- підвищення конкурентоспроможності закладу освіти.

Список використаних джерел та літератури:

1. Закон України «Про освіту». URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 11. 11. 2023).

2. Збірник матеріалів з досвіду управлінської діяльності та методичної роботи. До підсумкової колегії МОН України. Чернівці : Букрек, 2007. 140 с.

УДК 1:37:004

Харченко Л. М.

КОМУНІКАТИВНО-ДІАЛОГІЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ ОСВІТИ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

Життя вимагає від людини практичних знань та навичок, тому освіта завжди виступала як засіб підготовки професіонала. Та в ХХ – на початку ХХІ ст. зміст і мета освіти доповнюються ціннісними пріоритетами, актуальним стає аналіз самої освіти з позицій соціокультурної динаміки. Сьогодні коли йдеться про проблемне поле філософії освіти, йдеться перш за все про урізноманітнення соціальних укладів суспільства, що зумовлює потребу в гнучкості мислення, сприйнятті світу та діалозі культур. Глобалізаційні процеси та формування інформаційного простору викликали в духовній площині серйозні деформації, пов'язані з феноменом масової культури, з кризою гуманістичних цінностей, з віртуалізацією реальності. Саме освіта як соціальний інститут має реагувати на всі зрушення, що відбуваються в суспільстві, а філософія освіти в свою чергу є тією системою, що рефлектує стосовно освітньої системи в її співвідношенні з культурною парадигмою.

Соціально-економічні перетворення в Україні, проблеми глобалізації, орієнтація на створення єдиного інформаційного простору потребує значних змін у системі вищої освіти, зокрема створення такого освітнього середовища, яке забезпечило б формування особистості нового типу з розвиненими духовними цінностями, серед яких провідне місце належить гідності, відповідальності, толерантності, милосердю.

Протягом останнього століття відбувалися значні зміни у житті сучасної людини й суспільства завдяки бурхливому розвитку технологічної культури. Визначальним елементом, що супроводжував ці зміни, стали трансформації в царині людської комунікації. Тільки за два останніх десятиліття людство стало свідком і пережило виникнення та масове розповсюдження двох нових комунікаційних технологій – мобільної телефонії та Інтернету. Це спричинило помітні зрушення в соціально-науковому знанні, внаслідок яких відбулося формування нової, комунікативної парадигми. ХХ було століттям лінгвістики, а ХХІ століття, поза всяким сумнівом, можна назвати століттям комунікації. У цьому твердженні відображається смілива спроба відрефлексувати місце комунікації в науково-освітньому та соціокультурному просторі. В свою чергу, будучи фактором будівництва соціально-професійної структури суспільства, освіта є одним із головних та ефективних каналів соціальної мобільності. Значущість філософії освіти як дослідницької галузі гуманітарних наук в сучасному інформаційному суспільстві визначається вирішенням